

להכיר תודה

על הכרת תודה יש הרבה מה להרחיב, מומלץ לעיין בעלי-שור. בעזרת ה', אצרף בהמשך קובץ רחב שיעסוק בנושא. כאן נוסיף את שאר פסקאות הרב על תפילת מודה אני, מומלץ לעבור עליהם ולחבר את הכל כמהלך:

10 מודה. ראשית ההופעה של צהלת החיים מביאה עמה את השמחה העליונה בחדות הקדש, שהיא מתבטאת בכל מלא הודה בפטוי "ההודאה". הכרת התודה לאלהי עולם, אדון כל המעשים, המחיה חיים בטובו, היא אוצר הטוב, הכולל בקרבנו את כל התכונות של מלוי החוכה וכל התכונות של העדין הרוחני ממלוא תנוכת האהבה בחכמתו, והנשמה מתנהרת בה ומתמלאה אורה ושמחה. ההודאה הלשונית של חוכת הודאה, בפטוי "מודה" ביחוד, משתפת היא להודאה מגורת תודה, הבאה מתוך הכרת הטובה של המייטיב, ומגורת התודות והודאה על האמת. והדברים מתאימים זה לזה. צהלת החיים הראשונה, הפוגשת את האדם בהקיצו משנתו ומוציא הוא לפניו עולם מלא וחדש בכל מלאו וטובו, היא מרימה את אור השכל הפנימי להפיר את אור החיים ויוו ביסודו, ותחת ההשקפה העכורה החמרית, שהיא מטבעת בטבע הקשר, מתעלה הרוח להשקפה אלהית צחה, לראות את נשמת אור חי העולמים בפעולה. והאדם ברגש תודתו מודה הוא על האמת, ומקים את עמק אמתתה של ההכרה הרוחנית, ומעיד על כל אור החיים והיש, שהוא נובע פלו ממעין הטוב ומקורו, ממקור חסד עליון, המשפיע שפע חיים לכל המון עולמים וכל יצוריהם.

20 אני. האדם מוצא את עצמו בעצמו, על-ידי אור החיים האלהיים המופיעים בקרבנו, הממלאים אותו ברוח הטוב של רגש התודה של הכרת הטובה האלהית והבטאתה. כי במה נחשב האדם בחלישותו, באפסיותו וזעירותו, נגד כל היקום הגדול והעצום, וכחות הבריאה האדירים והנפלאים העוטרים אותו, מרב שממון לעמתם אוכל האדם את תכונת האני שלו. אמנם בהאיר עליו אותו האור של הכרת הטובה האלהית, וכל הסעיפים הקדושים בפירי עז הקדש שהיא מעירה בקרבנו, אז בא האדם להכיר את גדלת ערכו, את אניתו והעדר בטולו בכללות ההווה, ומוציא את עצמו מאשר לומר בפה מלא: אני.

לפניה. ההארה הראשונה של הקדשה היא ההופעה היחידה זכה, היחידה רוממה ומשגבת, והיא באה לאדם כשמיזין את גבורת נשמתו לקבל את האור הטוב הזה תכף בהתעוררות הראשונה, בהרגישו בקרבנו את רוח החיים של העזרת והקדישה. אז מצטיירת לפניו הגדלה האלהית הנוכחית מכל מלא המון עולמי עד ומכל מקורותיהם החיים, והוא מוצא את עצמו מצוי נוכח פני אל עליון, ובאהבה עליונה וחבת מתיקות ידידות קדש אומר את הבטוי האדיר המלא עז קדש קדשים: לפניה.

30 מלה. הממלכה הפללית של העולם, הננהגתה המארגנת בכל חלקיה, הקפתה הפללית והיחוישים המצדקים הנמצאים בין החלקים פלם, יסוד המשפט והעצוק המתנוצץ מהדר הבריאה בהקפתה, אחר ההשקפה ביסוד החכמה והרצון הנפלא המתגלה ממראה זונה הפללי, כל אלה העזרות יחד מופיעות נגד עיני האדם בהפקחן ראשונה, ובהפגשן באור החיים. העזרות הנאמנה מדברת אז מתוך גרונה להכיר מלכות שמים, ולדעת כי עומד הוא לפני מלה עולמים, שישותו הפרטית של האדם היא אחת מהכונניות של הממלכה העליונה, ובכל מלא עצמיותו יאמר האדם ברגשי האהבה, הבאה מתוך הכרת הטובה, וברגשי הכבוד וההוד העליון הנמשכים ממנה, נוכח פני ד' יוצר נפשו: שאתה הוא מלה.

40 חי. מקור החיים, אוצר שפע החיים פלם, החיים המחלטים, אשר אי אפשר לסמנם בשום סמון של חיים מרגלים. כל יסוד תאור חיים בכל היצורים הוא רק התנוצצות חיה, המאירה על התכונות המתוערות, אבל החיים המחלטים, החיים שפכל מקום שהם פוגשים הם ממלאים הכל אור חיים, הם מיתחדים למלה חי, ומלה חי הוא ד' לבדו, שהממלכה היא כלה חיה ששפעת החיים הבאה ממקור החיים אשר עמו היא שפעת מלכותו, וכלה מצואה היא בחיים המקוריים, הנוכחים תמיד באין קץ ותכלית ממקור חסדי מלה חיים. כל המשכת ממלכה היא ענין משלל מן החיים מצד עצמו, מה שנמשך ונעשה על-ידי אחרים, והמעשה בעצמו אינו מקשר בשפעו עם המסדר והמפקד, אין בו בעצמו תכונות של חיים ממלכתיים, אבל הגדלה האלהית המחיה את כל חיי העולמים, - האדם מרגיש בפתיחת עיניו שהיא ממלכה חיה כלה, ומלה הכבוד, אשר אליו ההודאה מתפרצת, הוא לבדו הוא חי בתור מלה, מנהיג הממלכה החיה, שאין עמה שום חשכת מות, כי הכל

שב ועתיד לשוב להיות מתענג על ד' במקור החיים, והשקפת העתיד מתבלטת בהופעת ההווה הפתאומי בראשית התפרקות החיים, אשר האדם חש, בצאתו מכבלי השנה, המלאים דממת מות, אל אור החיים.

רקנס. הקיום הוא העמדה הקבועה, המתעלה מכל שנוי ותמורה. מקור החיים הוא היש הקינס העומד בעליונותו ממעל לכל השנויים כולם, "אני ד' לא שניתתי". אמנם החיים אינם מצטירים לנו כייאם על-ידי המון שנוייהם, ואנו מתעלים להכרה וההרצה העליונה של מכוון החיים של האורה האלהית, שתאר החיים ותאר הקימיות מתאחדים בו. ומזה אנו באים להשכיל, שכל המון השנויים אינם משביתים את הקימיות כייאם בערכם של הנבראים, בעלי החלק והקצבה, אבל באור הנצח השנויים כולם הנם רק אוצרות חיים קבועים, חיים עליונים, חיים קימים. "צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם, ונהגים מזיו השכינה". הישיבה היא הקביעות, קבועים הם הצדיקים, איתנים הם באור החיים הקבוע הבלתי משתנה, ודוקא עם זה הוא מלא כל העליצות וכל האור של זיו החיים. "קביעין בן תהוון בהנהו חבורתא", אמר הפיטן. וזה בא מאור פני מלך חי וקיים, ששתי ההופעות, של החיים, המלאים לפי השקפתנו שנויים ותמורות, והקימיות האיתנה העומדת לעד, מתאחדות בו באחד מפלא.

10

שהחיות. ההחזרה מורה על שמירת עצמיותה של הנשמה, שהיא מצויה בצורתה הרוחנית המפשטה בעצמיות ענינה. וקצת ההקצה לא נשתנה האפי של האדם, כשחוררים אליו כחות החיים, בהיותו נעשה ככריאה חדשה, אלא זאת הנשמה עצמה, שנעתיקה ממנו בהאסרו בחבלי השנה, היא שבה אליו.

כי. מורה על העצמיות המיוחדת של האדם ותכן החיים הטבעיים שלו. העצמיות הזאת היא שמורה עמו, והיא נשארת בקימה גם בעת השנה. ועצמיות האדם הזאת היא הבסיס לקבל עליה את האור העליון של הנשמה, בשונה אליו להאיר אותו באורה.

נשמתי. הנשמה המיוחדת שלי, כלומר: צורתה הפרטית, היא מיוחדת בהתאמה למהות העצמית של האדם, המיוחד באישיות מיוחדת. וארעל-עלפי שאין כח האדם להפיר את האפי הפרטי של הנשמה, שהיא רוחנית נאצלה, עד שאין אנו מכירים כייאם את מצייאותה ולא את פרטי גוניה, מפלמקום זאת אנו יודעים ברור, שכל נשמה היא בעלת אפי מיוחד. לכן בצדק קורא האדם, בעת הרגישו את חזיו במלואם בהקיצה וכידעו שנשמתי ד' מאירה בקרבו: שהיא נשמתי הפרטית המיוחדת לו.

20

בחמלה. מדת החמלה העליונה משפעת היא תכונת חמלה על הנשמה, שהיא חומלת על הגורף השוכב למעצבה באין כח ואין אורה. ובחמלה זו היא מתמשכת לשוב להאיר את הגויה באורה, ולהחיותו באוצר חייה.

רבה אמונתה. האמונה האלהית היא החוקקת את התפקידים של כל כחות ההויה, שיעשו את עבודתם בכל עז ומרץ, בכל איתניות של קיום ונצחון, שהכח הפכיר של אור האמונה האלהית מאיר עליהם, למסר בידם תכנים וענינים מתקנים עומדים על מכונם, ולקלקל ולהפסיד את צורתם וערכם, כדי להוציא על-ידי קלקול זה ערכים יותר נפלאים בחדוש פנים לעלוי ולשכח. "אמונת זה סדר ורעים, שמאמין בחי העולמים וזורע". מהסתעפות האמונה הרבה, הכוללת כל היקום, מתגלה הדר כח המחיה והמפריא, המעודד והמחדש, בכל תכן שיוצאת ממנה צרות של חיים, אחר שכבר צללי המות באו ופרשו עליו את אפלתם. "לדר ודר אמונתה, כוננת ארץ ותעמד". ומהאמונה הרבה הלזו, באור בהירותה, באה נשמת החיים להאדם בהתעוררו לקיצה, אחרי אשר השנה, שהיא אחד מששים במיתה, פרשה עליו את צלליה המחשיכים, ויחד עם כל כחות החיים וההויה המתעוררים אחרי בלותם, כח אור האמונה האלהית העליונה, מיסוד אמונת אמן של חכמת ודעת, אשר באמונת העתות, בכל מסביהן ותמורותיהן, מתעורר האדם, מתרדמתו בצללי המות של השנה, לאור החיים המאירים, ומתאחד בקדשת האמונה הקדושה, בחדות לכבו המתמלאות הוד קדש. "עצות מרוחק אמונה אמן".

30